

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Aleksander
Nazwisko: Chylak
Miejsce urodzenia: Krynica
Data urodzenia: 01-01-1943
Imię ojca: Teodozy
Imię matki: Nadzieja
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
<p>Aleksander Chylak, pracownik naukowy Politechniki Warszawskiej, został zarejestrowany 24.02.1967 przez Wydz. III KSMO pod nr. 3655 jako „k[andydat]”. Materiały sprawy złożone 29.09.1968 w archiwum Wydz. „C” KSMO pod nr. 8915/I, zostały komisyjnie zniszczone 19.05.1988 (protokół brakowania nr 060/88). W aktach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Kaseta” zachowana jest notatka służbowa z 20.01.1983 „spisana z akt archiwalnych 8915/I”. Wynika z niej, że Aleksander Chylak w 1967 roku znalazł się w zainteresowaniu operacyjnym SB jako członek Ukraińskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Zbierano dane o nim i jego rodzinie. Wedle informacji posiadanych przez SB reprezentował „poglądy antysocjalistyczne i nacjonalistyczne” i z kilkoma innymi osobami próbował „wychodzić z poglądami na zewnątrz”. Podczas rozmowy 20.11.1967 odmówił współpracy z SB oświadczając, „że nie czuje się na siłach pomagać S.B.”. Z tego powodu sprawę zakończono 17.09.1968. W „kwestionariuszu osoby rozpracowywanej” zachowanym w aktach SOR krypt. „Kaseta” odnotowano, że w 1967 roku był „opracowywany do pozyskania pod problematykę mniejszości narodowej - ukraińskiej”.</p>	<p>Materiały zniszczone. Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych i akt IPN BU 0222/599 (53934/II), t. 1, k. 9v, 80-80v.</p>	
<p>Aleksander Chylak w kwietniu 1978 nie otrzymał paszportu na służbowy wyjazd do Algierii, gdzie miał się udać z grupą pracowników i studentów Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej (PW). Powodem odmowy był pobyt w Stanach Zjednoczonych Ameryki jego młodszego brata. Paszport został wydany po odwołaniu się samego zainteresowanego i interwencji władz PW, ale wyjazd nie mógł już dojść do skutku.</p>	<p>IPN BU 1005/72604 (EAWA 84401, EAGM 72604).</p>	

Aleksander Chylak, pracownik naukowy Politechniki Warszawskiej, 13.01.1983 został zarejestrowany pod nr. 76419 do Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia (SOS) krypt. „Kaseta” prowadzonej od 12.01.1983 przez Wydz. II Dep. III MSW pod nr. 76030. Sprawę wszczęto po doniesieniach agenturalnych, że „grupa osób” w prywatnym mieszkaniu przygotowuje audycje, które „mają zawierać treści antysocjalistyczne” i które po nagraniu na kasyety magnetofonowe są rozpowszechniane. Celem SOS było stwierdzenie „czy przedmiotowa inicjatywa nosi cechy wrogiej, przestępczej działalności”. Aleksander Chylak został objęty sprawą jako mąż Marii Miklaszewskiej „aktywnie zajmującej się przygotowywaniem audycji”. SB uznała, że z racji swoich kontaktów zagranicznych „może współdziałać z żoną w zakresie kolportażu tych audycji za granicą”. Po ustaleniu przez SB, że „materiały foniczne o wrogich, tendencyjnych treściach, tworzących zdecydowanie negatywne efekty propagandowe” są wykonywane w ramach Niezależnej Oficyny Wydawniczej (NOWA) w efekcie porozumienia pomiędzy NOWA a przedstawicielami opozycyjnych środowisk artystycznych SOS przekwalifikowano 11.05.1983 na Sprawę Operacyjnego Rozpracowania (SOR) pod tym samym kryptonimem. Aleksander Chylak został jednym z 6 „figurantów” rozpracowania. Przed jego powrotem ze Stanów Zjednoczonych Ameryki w sierpniu 1983 dyrektor Dep. III MSW w piśmie z 22.08.1983 do zastępcy dowódcy Wojsk Ochrony Pogranicza wnosił o przeprowadzenie na lotnisku „szczegółowej kontroli bagażu” i zwrócenie szczególnej uwagi „na ewentualne przewożone do kraju tradycyjne środki poligraficzne, a przede wszystkim kopiujące urządzenia fonograficzne, większe ilości taśmy magnetofonowej itp.”. Jak wynika z notatki z 28.08.1983 rewizja bagażu zakończyła się „wynikiem negatywnym”, ale skonfiskowano 2 radiomagnetofony. W meldunku z 21.04.1987 o zakończeniu SOR odnotowano, że nie potwierdziły się informacje, że Aleksander Chylak prowadził „nielegalną działalność fonograficzną”, natomiast w analizie sprawy dodano, że był „zorientowany w działalności jaką prowadziła jego żona”. W trakcie prowadzenia SOR krypt. „Kaseta” jego korespondencja w 1983 roku była perlustrowana, o on sam w listopadzie 1984 był sprawdzany przez inne jednostki MSW: Wydz. VI Biura „B” i Wydz. VI. Dep. II (powód: „przed rozprac[owaniem]”). Materiały sprawy zostały złożone 2.06.1988 w archiwum Biura „C” MSW pod sygn. 53934/II.

IPN BU 0222/566, t. 1, k. 1, 8-10, 31, 38, 53, 80-81v, 88-90, 94-99, 101-101v, 103-103v, 112, 143-144, 169-170, 172, t. 2, k. 291, mikrofilm IPN BU 01228/1018 (53934/2).